

3. Рубан О.В., Школяр С.П. Деякі елементи аналізу кадрових служб та потенціалу організації / Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка : матеріали I Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 22-23 лютого 2021 р.). С. 262-264.

POWIEŚĆ „CHORĄGWIE NA WIEŻACH” ANTONIEGO MAKARENKI: OD ZAŁOŻENIA KOMUNY DO POWSTANIA JEJ LITERACKIEGO WIZERUNKU

*Tkachenko K.
Toruń, Polska*

Anton Makarenko jest jednym z najwybitniejszych ukraińskich pedagogów. Jego najnowsze metody reedukacji młodych przestępców nie tylko zmieniły bieg systemu pedagogicznego XX wieku, ale są powszechnie stosowane do dziś. Ale Anton Makarenko znany jest nie tylko z osiągnięć pedagogicznych, jego talent literacki od wielu lat znajduje zwolenników na całym świecie. Być może to dzięki twórczości literackiej pedagoga możemy w pełni zrozumieć i docenić drogę twórczą i zawodową Makarenki, a także wartość jego osiągnięć i odkryć w pedagogice.

Etap kierowania A. Makarenki kolonią płynnie przeszedł w kolejną, równie znaczącą kartę biografii pedagoga, a mianowicie w okres, kiedy A. Makarenko zaczął kierowanie Dziecięcą Komuną im. F. Dzierżyńskiego, o czym opowiada w swojej powieści „Chorągwie na wieżach”.

Powstanie komuny ma swoją historię. Pomysł utworzenia komuny pojawił się po śmierci Feliksa Dzierżyńskiego, głowy Ludowy Komisariat Spraw Wewnętrznych (LKSZ) Ukraińska Socjalistyczna Republika Radziecka (USRR), jako sposób na uwiecznienie pamięci o głowie. Planowano zjednoczenie kilku kolonii obwodu charkowskiego i stworzenie nowoczesnego, doskonale wyposażonego zakładu dla młodych przestępców, który stałby się absolutnym wzorem dla wszystkich tego typu placówek. Instytucja musiała stać się wzorową, dlatego ważne było zatrudnienie najlepszego personelu i profesjonalnego kierownika, który byłby w stanie zapewnić sprawne działanie komuny. Dlatego na czoło komuny zaproponowano znanego wówczas nauczyciela A. Makarenka.

Oficjalne otwarcie kolonii nastąpiło 29 grudnia 1927 roku. Komuna utrzymywana była kosztem państwa, ale miała możliwość prowadzenia własnej produkcji i gospodarki oraz powstrzymywała się od podatków. Komuna znajdowała się na terenie wiejskim, niedaleko Charkowa. Pierwsi uczniowie przybyli do komuny 25 grudnia 1927 r., było wśród nich 50 chłopców i 10 dziewcząt.

Powieść została napisana latem 1938 roku pod tytułem „Woroszyłowcy”. Nowy tytuł „Chorągwie na wieżach” pojawił się po raz pierwszy w dzienniku, kiedy powstawała pierwsza część dzieła. Najwięcej informacji o trudnościach i przeszkodach, na jakie napotykał A. Makarenko, można znaleźć w jego wpisach do dziennika z okresu od kwietnia do sierpnia 1938 r.

"12-IV-38. / ... / 5-go kwietnia przedłożył pierwszą część "Chorągwie na wieżach" "Dytwydatowi" i jednocześnie Jeremiłowowi. Do dziś nie usłyszałem od nikogo ani jednego słowa. Nikitin z Dytwydatu nie odpowiada, Jeremiłow mówi,

że jeszcze go nie przeczytał. Zaczynam wątpić w jakość tej powieści, sam nic nie zrozumieć. Wysłałem fragment do "Weselye rebiata" - nie działa, mówią, że skład nie jest kompletny. Obiecałam wszystkim, że drugą część dam 11-14, ale w 6 dni zamiast 200 stron zrobiłam tylko 66. Dobrze, jeśli drugą część skończę do 18-go. Cisza o pierwszej części trochę zamarza."

Z tego fragmentu możemy zrozumieć, że druga część powieści została napisana dość długo i trudno, ponieważ z powodu dużej ilości pracy A. Makarenko praktycznie nie miał czasu na działalność literacką. Ostatecznie pierwsza część została zatwierdzona i zaplanowana do druku, ale do tego potrzebna była druga część. Ledwo znajdując czas na pisanie, A. Makarenko złożył jednak drugą część powieści 4 maja i uzyskał zgodę. Rozpoczyna pracę nad trzecią częścią. O czym możemy również przeczytać w jego dzienniku.

Będąc w czerwcu w Jałcie, A. Makarenko kończy powieść i wysyła ją do druku, ale nie otrzymuje od razu odpowiedzi z wydawnictwa, a odpowiedź brzmi niejednoznacznie. A. Makarenko wydaje się, że w ogóle nie chcą drukować jego powieści. Jednak po pewnym czasie, 3 lipca 1938 roku, pierwsza część powieści została opublikowana w jednym z sowieckich czasopism literackich. Pierwsza część zbiera pochlebne recenzje, jednak publikacja powieści w „Dytwydatach” była długo odkładana i w końcu dali do powieści ogromną liczbę komentarzy, co wymagałoby całkowitej zmiany powieści. W Dytwydacie pracowali ludzie, którzy nie lubili A. Makarenki i odnosili się do niego z uprzedzeniami, bo część z nich pracowała w Komisariacie Ludowym (podobnym do Ministerstwa Oświaty), z którym A. Makarenko długo walczył.

W tym czasie A. Makarenko był kilkakrotnie proszony o pozwolenie na przetłumaczenie powieści na inne języki. W tym samym czasie ostatecznie jedno z wydawnictw zdecydowało się na wydanie „Poematu Pedagogicznego” i „Chorągiew na Wieżach”.

O recenzjach powieści A. Makarenko napisał w liście do swojego przyjaciela: „Są też wielcy zwolennicy „Chorągiew na wieżach” („Lepszy niż „Poemat pedagogiczny”) i krytycy („To nie może być!”). Ogólnie cieszę się, że książka zbiera tak mieszane recenzje, to znaczy, że żyje. Ale to ciekawe, że nasi czytelnicy czasami nie są w stanie uwierzyć w sielanki”.

Powieść została po raz pierwszy opublikowana w całości w 1938 roku. W Polsce „Chorągwie na wieżach” po raz pierwszy ukazały się w 1954 roku.

Pełnometrażowy film powstał na podstawie powieści „Flagi na wieżach” na sowieckiej Ukrainie. Scenariusz do filmu powstał przy udziale A. Makarenki. Film został nakręcony w Kijowskim Studiu Filmów Fabularnych imienia Aleksandra Dowżenki w 1958 roku. Premiera filmu odbyła się 28 lipca 1958 roku. Film wyreżyserował Abram Narodnycki.

Okres moskiewski stał się więc logicznym zakończeniem życia pedagoga, ponieważ poświęcił go działalności literackiej i aktywnie dzielił się ze środowiskiem pedagogicznym swoim wieloletnim doświadczeniem, swoimi poglądami na kwestie edukacji, które są badane i wykorzystywane do dziś. Jego prace zostały przetłumaczone na wiele języków, gdyż jego pedagogiczna spuścizna nie traci na skuteczności i aktualności do dziś.

Bibliografia:

1. Hillig Götz. Geschichten aus der zeit der wirren (1938–1941). Vom Leidensweg des Schriftstellers Makarenko, vom plötzlichen Tod des Menschen Makarenko, von der wundersamen Auferstehung des Pädagogen Makarenko. Marburg, 1989. VIII, 158 s. (Opuscula Makarenkiana Nr 9)
2. Ткаченко А. В. Професійний розвиток і саморозвиток особистості в творчій спадщині А. С. Макаренка: дис. ... доктора пед. наук : 13.00.01. Полтава, 2014. 502 с.

REFLECTIVITY AS AN IMPORTANT PART OF THE INTERNATIONAL STUDENTS' EDUCATION

*Tkachenko O.V., Zhukova M.Y., Sharlai N.M.
Poltava, Ukraine*

Reflective education is paid significant attention at Pedagogy modern developmental stage because it allows the applicants' learning maximal individualization that represents Pedagogical science direction in priority; reflective education positive moment is that it can be successfully realized both under remote and non-remote education conditions; it is evidently that modern situation was connected to COVID-19 pandemy, then – it is connected to war that creates essentiality of searching new and effective methods of the applicants' teaching [1] while their being able so interesting and effective like during non-remote education form. Reflective education is based on reflection of the internal world, desires, needs and psycho-physiological peculiarities both of the higher education applicants and the tutors. The education maximal individualization is better to be applied much more for the International students because they possess a whole row of psycho-physiological distinguishing features; the education forms and methods for domestic and International applicants must vary. For examples, if the students are visuals, bigger amounts of schemes, figures, tables, graphics should be used by the tutors, moreover their language barriers should be taken into account and the material for their education must be scientific but maximally short, understandable, filled with colored figures, pictures, schemes, multiple tables and graphics for being able to say more with less words. The International students did ask and do ask for such adapted materials with mentioned peculiarities, they told and wrote about maximal reflexy or reflectivity of their psycho-physiological distinguishing features, which taking into consideration must be obligatorily in the educative process independently on the academic discipline kind, better – especially in a significant extent during the International applicants study at their preparing faculty and the 1st 2 courses when basic subjects are studied. Our university did and does much to provide such a reflectivity during the pre-students studying at their preparing faculty and its gradulators “are seen and heard over kilometers” by their easiness to work with common-biological lexics, big vocabulary, writing good velocity, easier writing the concepts while using the topical schemes, more effective and easier processing the bigger volume of the information not only by left-handed (right-hemisphered) applicants but by the right-handed (left-hemisphered) ones also, better memory and knowledge bigger survival, more expressed attention and associative thinking